

РЕЦЕНЗІЯ
на дисертаційне дослідження
АЛЕЩЕНКО Людмили Олександрівни
на тему: «Пріоритети та інструменти стратегічного розвитку
підприємств туристичного бізнесу», подане на здобуття ступеня доктора
філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за
спеціальністю 051 «Економіка»

Актуальність теми дослідження

Дисертаційне дослідження Алещенко Л.О. на тему «Пріоритети та інструменти стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу» є своєчасним і важливим у контексті сучасних викликів, пов'язаних із трансформацією соціально-економічного середовища, деструктивним впливом війни, необхідністю адаптації бізнесу до нових умов функціонування та стратегічного планування розвитку підприємницьких структур. Втрата туристичних потоків, руйнування інфраструктури, зміна пріоритетів розвитку регіонів, зниження економічної активності та загострення безпекових ризиків зумовлюють потребу в науково обґрунтованих підходах до стратегічного розвитку вітчизняних туристичних підприємств.

Актуальність дослідження визначається потребою в оновленні теоретико-методичних засад стратегічного управління підприємствами туристичного бізнесу з урахуванням умов війни та післявоєнного відновлення, зокрема на деокупованих територіях. Важливого значення набуває ідентифікація нових пріоритетів, таких як безпека, інноваційно-інвестиційне забезпечення, соціальна відповідальність, клієнтоорієнтованість, екологічна сталість та інклюзія, а також формування адаптивних моделей розвитку, що відповідають вимогам сучасного середовища.

Цінність дослідження посилюється з огляду на зростаючу роль молодіжного підприємництва, необхідність залучення цифрових інструментів, фандрайзингових і краудфандингових механізмів, а також потребу у

вдосконаленні інституційної підтримки туристичних підприємств. Водночас вивчення стратегій і практик функціонування підприємств у воєнний період та можливостей імплементації зарубіжного досвіду набуває особливого значення з точки зору забезпечення сталого розвитку вітчизняного туристичного сектору. Таким чином, тема дисертаційної роботи Алещенко Л.О. має високу актуальність як у теоретичному, так і в прикладному аспектах, і спрямована на вирішення важливого науково-практичного завдання – обґрунтування пріоритетів та інструментів стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу України в умовах війни, на етапі післявоєнного відновлення та в довгостроковій перспективі.

Структура та зміст основних положень дисертаційної роботи

Дисертаційна робота присвячена обґрунтуванню стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу в умовах війни та післявоєнного відновлення. Зміст та структура дослідження відображають логіку наукового пошуку і послідовність розкриття теми, починаючи від теоретичних засад і методології до формування практичних моделей і механізмів розвитку підприємств у сучасних умовах. Робота ґрунтується на глибокому аналізі чинників трансформації економічного середовища, зокрема воєнних загроз, якісних змін у туристичних потоках, трудоворесурсному потенціалі, інституційних обмеженнях та змінених пріоритетах споживання. Враховуючи ці умови, авторка системно окреслює проблематику функціонування підприємств туристичного бізнесу в регіональному та національному вимірах, з особливим акцентом на території, що зазнали окупації чи безпосередніх руйнувань.

Теоретичні положення дослідження доповнені концептуальним аналізом стратегічних підходів до розвитку підприємств. Обґрунтовано сучасне трактування стратегічного розвитку у контексті безпеки, сталості, інклюзивності, інноваційності, цифровізації та соціальної відповідальності. Авторка здійснює систематизацію стратегічних орієнтирів і класифікацію стратегій, приділяючи увагу новітнім інструментам креативного підприємництва, цифровим фінансовим

механізмам і сегментованим стратегіям, зорієнтованим на специфічні групи споживачів. Вагоме місце займає обґрунтування цільових стратегічних пріоритетів розвитку підприємств туристичного бізнесу, зокрема на деокупованих територіях, де безпека виступає основоположною передумовою для реалізації інших форм підтримки галузі. Вагомим внеском у структуру дисертації є дослідження ефективності функціонування підприємств у період війни на основі показників динаміки, рентабельності, самозайнятості та втрат. Здійснено деталізовану оцінку впливу воєнних дій на галузь, продемонстровано глибину деградаційних процесів: суттєве скорочення кількості підприємств, різке зменшення доходів, катастрофічні втрати інфраструктури. Водночас на основі порівняльного аналізу з країнами ЄС, у тому числі з досвідом країн, що проходили етапи повоєнного відновлення, визначено перспективні підходи до інституційної підтримки, підвищення конкурентоспроможності та соціально-економічної адаптації підприємств. Дослідження містить елементи порівняльного аналізу внутрішніх та міжнародних практик, що дозволяє сформулювати рекомендації з адаптації відповідних підходів до вітчизняних реалій.

Окремий науковий інтерес становить розроблена авторкою адаптивна модель стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу, що передбачає гнучкість, варіативність, використання цифрових та інвестиційних інструментів, а також узгодженість із державними та регіональними програмами відновлення. Визначено підходи до сегментації туристичних послуг та видів туризму, зокрема з урахуванням появи нових соціальних груп споживачів (ветерани, внутрішньо переміщені особи, жінки, діти тощо), а також перспективи розвитку волонтерського, реабілітаційного, смарт-туризму, що відображає інноваційний і соціально орієнтований підхід до планування галузі. Практичний аспект роботи доповнюється рекомендаціями щодо створення регіональних кластерів туристичного бізнесу, розвитку молодіжного підприємництва, удосконалення податкових стимулів, механізмів залучення грантового і донорського фінансування. Таким чином, структура дисертаційної роботи є логічно

збудованою, відображає послідовний рух від глибокого теоретичного аналізу та виявлення ключових проблем до розробки конкретних механізмів стратегічного розвитку з урахуванням воєнних ризиків і післявоєнної трансформації туристичної галузі. Комплексність викладу, ґрунтовність аргументації, багатофакторний аналіз і спрямованість на практичну реалізацію результатів дослідження дозволяють кваліфікувати роботу як високонаукову та суспільно значущу.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Алещенко Л.О. характеризується високим рівнем наукової обґрунтованості та достовірності сформульованих положень, висновків і рекомендацій. Застосування комплексного методологічного підходу, що включає елементи стратегічного аналізу, системного і факторного підходів, економіко-математичного моделювання, методів економічної статистики, фінансового аналізу та просторового оцінювання, забезпечило верифікацію отриманих результатів і дало змогу розкрити взаємозв'язки між чинниками розвитку підприємств туристичного бізнесу в умовах війни та післявоєнного відновлення.

Ступінь обґрунтованості дисертаційних положень базується на системному аналізі сучасних викликів та трансформацій, зокрема безпекових ризиків, наслідків окупації, зниження платоспроможного попиту, міграції населення, а також переорієнтації пріоритетів туристичного попиту. Дослідження охоплює широкий спектр джерел, включаючи статистичні дані, результати емпіричних обстежень, публікації провідних українських і зарубіжних дослідників, а також практичні кейси з функціонування туристичних підприємств у деокупованих територіях. Обґрунтованість підходів до оцінки ефективності діяльності підприємств туристичного бізнесу забезпечується введенням комплексу кількісних і якісних показників, що відображають зміну обсягів діяльності,

фінансову стійкість, рівень прибутковості, рентабельності, збереження ресурсів та інноваційну активність.

Достовірність отриманих результатів підтверджується багатоаспектною апробацією розроблених підходів до стратегічного розвитку туристичних підприємств в умовах невизначеності, воєнних ризиків та економічних втрат. Проведено поглиблену діагностику чинників функціонування підприємств у регіональному вимірі (особливо в південних областях України), здійснено сегментацію споживчого попиту з урахуванням нових цільових груп, зокрема ветеранів, військовослужбовців, жінок, дітей і пенсіонерів. Розроблені рекомендації спираються на досвід країн ЄС щодо організації туристичної діяльності в посткризовий період, зокрема інструменти грантового фінансування, цифровізації, кластеризації та розвитку молодіжного підприємництва в туризмі.

Практичні пропозиції щодо інвестиційного забезпечення стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу в умовах післявоєнного відновлення відзначаються глибоким обґрунтуванням і адаптацією до українських реалій. Розроблена адаптивна модель стратегічного розвитку є результатом узагальнення кращих практик з урахуванням принципів безпеки, мобільності, ресурсної гнучкості та соціальної відповідальності. Таким чином, сформульовані в дисертації наукові положення, висновки й рекомендації мають високий рівень теоретичної обґрунтованості та підтверджену практичну значущість, а використання сучасних інструментів аналізу, широкої емпіричної бази та багатовимірної методології забезпечує їх достовірність і релевантність завданням розвитку туристичної галузі України в умовах кризових трансформацій та майбутнього відновлення.

Наукова новизна отриманих результатів дисертаційного дослідження

Наукова новизна дисертації Алещенко Л.О. полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних та прикладних засад стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу в умовах повномасштабної війни та післявоєнної трансформації економіки України. Дослідження є одним із перших, у якому

комплексно проаналізовано проблематику функціонування та перспективного розвитку туристичних підприємств у контексті викликів безпеки, руйнування інфраструктури, порушення логістичних ланцюгів, зміни туристичних потоків і потреб споживачів. Вперше у вітчизняній науці узагальнено стратегічні пріоритети розвитку туристичного бізнесу з урахуванням втрат, загроз та ризиків війни, а також обґрунтовано напрями відновлення галузі на деокупованих територіях як особливо вразливого сегмента економіки.

У межах наукового доробку вперше системно класифіковано чинники стратегічного розвитку туристичних підприємств з фокусом на інтеграцію безпекових, економічних, соціальних та екологічних аспектів. Розроблено концептуальну модель стратегічного управління туристичними підприємствами, яка поєднує традиційні (диверсифікація, спеціалізація, цінова політика, якість обслуговування) та інноваційні (смарт-туризм, цифрові фінанси, краудфандинг, залучення молодіжного підприємництва) інструменти. Зокрема, до наукового обігу введено підхід до використання молодіжного підприємництва як чинника стратегічної мобільності та адаптивності галузі.

Удосконалено методичний інструментарій оцінки ефективності діяльності підприємств туристичного бізнесу шляхом деталізації показників за стадіями відтворення туристичних продуктів і послуг, введенням системи індикаторів соціальної, фінансово-економічної, інноваційної стійкості з урахуванням ризиків та втрат, спричинених воєнними діями. У межах дисертації адаптовано методи інвентаризації ресурсного потенціалу підприємств на деокупованих територіях та запропоновано оцінку інтегральної конкурентоспроможності із використанням кількісних критеріїв. Подальшого розвитку набули підходи до формування стратегій регіонального розвитку туристичної галузі, зокрема шляхом сегментації туристичних напрямів відповідно до нових цільових аудиторій (ветерани, військові, переселенці, родини з дітьми, молодь) та проектування спеціалізованих продуктів (реабілітаційний, військовий, волонтерський, подієвий, екологічний туризм). Уперше запропоновано адаптивну модель стратегічного розвитку

підприємств туристичного бізнесу у післявоєнний період, яка базується на принципах гнучкості, інституційної підтримки, цифровізації, інтеграції екосистемного підходу та соціальної відповідальності.

Запропоновані наукові положення мають високий рівень практичної значущості, що підтверджується наявністю рекомендацій для органів державної влади, місцевого самоврядування, бізнес-асоціацій, підприємницьких структур, а також реальними можливостями імплементації у стратегічне планування галузі. Новизна одержаних результатів підтверджується науковими публікаціями, апробацією на наукових заходах і впровадженням у діяльність суб'єктів туристичної галузі.

Теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Теоретичне значення результатів дисертаційного дослідження Алещенко Л.О. полягає у поглибленні та розвитку наукових засад стратегічного управління підприємствами туристичного бізнесу в умовах високої турбулентності, зумовленої війною, масштабними руйнуваннями інфраструктури, міграційними та демографічними зсувами, кризовими явищами на ринку праці та кардинальною зміною поведінки споживачів. У роботі здійснено систематизацію понять, категорій, стратегій і механізмів, що формують концептуальні основи стратегічного розвитку туристичного бізнесу у нестабільному зовнішньому середовищі. Теоретичне узагальнення охоплює адаптацію класичних стратегічних моделей (лідерство за витратами, диференціація, фокусування, диверсифікація) до специфіки туристичних підприємств у сучасних умовах, а також обґрунтування нових підходів до їх поєднання з інструментами безпеки, інклюзії та інноваційного зростання.

Важливим внеском у розвиток економічної науки є виділення та концептуальне обґрунтування специфічних пріоритетів стратегічного розвитку туристичних підприємств деокупованих територій, де об'єктивно необхідне поєднання заходів економічного відновлення із забезпеченням фізичної безпеки, соціальної стабільності та екологічного моніторингу. Встановлення ключових

детермінант функціонування галузі у кризових умовах і визначення параметрів ефективності з урахуванням нових реалій дозволяє сформувати адаптивну теоретичну модель стратегічного розвитку галузі, що базується на засадах гнучкості, синергії, комплементарності та інституційної підтримки. Практичне значення дисертації полягає в розробці комплексу конкретних прикладних інструментів для реалізації стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу на національному, регіональному та локальному рівнях. Зокрема, авторкою запропоновано використання адаптивного інструментарію інвентаризації туристичних ресурсів, оцінювання втрат, виявлення потенціалу відновлення та розвитку галузі у розрізі окремих регіонів, зокрема деокупованих. Обґрунтовано можливості інтеграції сучасних фінансових механізмів (гранти, донорська підтримка, краудфандинг, краудінвестинг), маркетингових стратегій онлайн-просування, а також залучення молодіжного підприємництва як гнучкого ресурсу інноваційного оновлення галузі.

Отримані результати можуть бути використані у практичній діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємницьких об'єднань, бізнес-асоціацій та освітніх установ при розробці стратегій розвитку туристичних підприємств, особливо у регіонах з високим рівнем втрат, а також під час формування державних та регіональних програм підтримки туристичної сфери. Напрацьовані підходи до сегментації ринку, адаптації продуктів до нових потреб населення (ветерани, переселенці, діти, жінки, військові) мають значну практичну цінність і можуть бути використані у цілях реабілітації, відновлення соціальної активності та залучення до економіки вразливих груп.

Повнота відображення наукових положень дисертаційної роботи в опублікованих працях

Повнота відображення наукових положень дисертаційної роботи в опублікованих працях підтверджується значним за обсягом і тематично різноманітним доробком здобувачки. Основні теоретичні, методичні та прикладні результати дисертації отримали висвітлення у 25 наукових публікаціях, що

включають 7 одноосібних і колективних монографій, 13 наукових статей у фахових українських та міжнародних виданнях, а також 5 тез доповідей у матеріалах наукових конференцій. Географія видань охоплює Україну, країни Європейського Союзу, Латинську Америку та Скандинавію, що свідчить про широке міжнародне визнання результатів дослідження.

Серед публікацій здобувачки особливої уваги заслуговує стаття у журналі, індексованому базою даних Scopus, що засвідчує високий рівень наукової новизни і відповідність міжнародним академічним стандартам. Окрім того, 13 статей опубліковано у наукових фахових виданнях України, зокрема таких, що включені до переліку наукових видань категорії «Б», та містять результати дослідження стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу в умовах війни, інноваційно-інвестиційного забезпечення галузі, моделей агротуризму, молодіжного підприємництва, інструментів маркетингу та цифрових фінансів.

У монографіях авторка комплексно виклала окремі напрями дисертаційного дослідження, зокрема особливості впровадження цифрових технологій в екотуризмі, інструменти стратегічного управління туристичними підприємствами, оцінку ефективності їх діяльності в умовах економічної та безпекової нестабільності, механізми залучення інвестицій у післявоєнний період. В окремих працях обґрунтовано необхідність врахування регіональних особливостей, наприклад — туристичного потенціалу Херсонської області, перспектив сільського зеленого, подієвого й військового туризму. Положення та висновки дисертації були апробовані на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, де здобувачка презентувала проміжні результати дослідження, що дозволило здійснити наукову дискусію, уточнення окремих методичних підходів і концептуальних положень. Зазначений обсяг, тематика та статус публікацій повністю відповідають вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії». Вони засвідчують належну апробацію основних

результатів дисертації, їхню актуальність, наукову цінність та практичну значущість, а також визнання у вітчизняній та міжнародній науковій спільноті.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Дисертаційне дослідження Алещенко Л.О. виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності, відповідно до вимог чинного законодавства України, етичних стандартів наукової діяльності та академічної культури. Авторкою забезпечено самостійність у формулюванні наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, що є результатом оригінального теоретико-методичного аналізу, глибокого емпіричного дослідження та узагальнення сучасного наукового досвіду. Використані в роботі наукові джерела – монографії, статті, статистичні матеріали, аналітичні звіти, нормативно-правові акти тощо – належним чином оформлені згідно з правилами цитування та академічної етики. Усі запозичення мають відповідні посилання, що свідчить про дотримання принципу чесності у використанні результатів праці інших дослідників.

Робота пройшла перевірку на наявність академічного плагіату за допомогою системи StrikePlagiarism, згідно з якою підтверджено високий рівень оригінальності тексту. Дисертація не містить фактів фабрикації, фальсифікації результатів чи неправомірного запозичення, що засвідчує відповідність дослідження принципам достовірності та об'єктивності. Результати дослідження відображено у низці наукових публікацій, які відповідають вимогам до фахових видань України та міжнародних наукометричних баз. Це свідчить про належну апробацію наукових результатів, прозорість дослідження та відкритість до фахової дискусії. Таким чином, дисертаційна робота Алещенко Л.О. повністю відповідає нормам академічної доброчесності, дотримується етичних стандартів наукової комунікації й є зразком якісного та відповідального виконання наукового дослідження.

Дискусійні положення і зауваження до дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Алещенко Л.О. вирізняється високим рівнем теоретико-методичного узагальнення, наукової аргументованості та комплексного підходу до обґрунтування стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу в умовах воєнного стану та у післявоєнний період. Разом з тим, окремі положення викликають наукову дискусію та потребують подальшого уточнення, що вказує на наявний потенціал розширення напрямів досліджень.

По-перше, автором ґрунтовно проаналізовано та розроблено стратегічні пріоритети розвитку підприємств туристичного бізнесу, визначено їх залежність від ризиків, загроз і викликів в умовах війни. Разом з тим робота набула б більшої наукової цінності при додатковому аналізі формалізованих методів оцінки ризиків і фінансових загроз, які пов'язані з функціонуванням підприємств на деокупованих територіях.

По-друге, у структурі дисертації значна увага приділена аналізу умов діяльності туристичних підприємств у регіонах з різним рівнем небезпеки. Водночас залишається відкритим питання щодо уніфікації критеріїв віднесення регіонів до тих чи інших стратегічних зон, особливо з огляду на динамічні зміни воєнної ситуації.

По-третє, авторкою обґрунтовано необхідність розробки та впровадження програми молодіжного підприємництва у стратегію відновлення туристичних підприємств, що забезпечить диверсифікацію туристичної галузі, підвищить рівень інноваційності та частково нейтралізує ризики діяльності. Доцільним було б поглибити дослідження інституційних та правових засад реалізації даного інструменту.

По-четверте, при всій аргументованості адаптивної моделі стратегічного розвитку туристичних підприємств, її апробація відбулася здебільшого на прикладі південного регіону. Було б доцільним порівняти вихідні умови та результати дії пропонованої моделі у регіонах з різними рівнями туристичного

потенціалу та безпекових викликів, що дозволило б поглибити висновки щодо її універсальності та масштабованості.

По-п'яте, попри вдалу структурування методичних підходів до оцінки ефективності діяльності туристичних підприємств, варто звернути увагу на перспективи поглиблення інтеграції цифрових інструментів аналізу (зокрема, GIS, AI-аналітики), які можуть посилити практичну релевантність результатів, особливо в умовах обмеженого доступу до первинної статистики під час війни. Зазначені зауваження не знижують загального високого рівня виконання дисертаційного дослідження, а вказують на більш широкі орієнтири для подальшого розвитку тематики в контексті стратегічного відновлення підприємств туристичного бізнесу України в умовах подолання руйнівних наслідків війни.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Алещенко Людмили Олександрівни на тему «Пріоритети та інструменти стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу» є завершеним самостійним комплексним науковим дослідженням, в якому проведено системний аналіз формування науковообґрунтованих засад стратегічного розвитку туристичних підприємств в умовах війни та у післявоєнний період трансформації соціально-економічної системи України. У роботі поєднано сучасні теоретико-методологічні підходи з емпіричним аналізом ситуації в туристичній сфері, що дозволило авторці запропонувати низку практично значущих інструментів, моделей та механізмів розвитку туристичного бізнесу в умовах надзвичайно високого рівня ризиків, деструктивних чинників та нестабільного ресурсного середовища.

У дисертації комплексно досліджено сутність стратегічного розвитку підприємств туристичного бізнесу, систематизовано його пріоритети, типи стратегій та структурні складові; визначено фактори, що його обумовлюють, із урахуванням новітніх викликів воєнного та післявоєнного періодів. Особливу увагу приділено діагностиці змін умов функціонування підприємств унаслідок

бойових дій, зруйнованої інфраструктури, втрати персоналу, скорочення попиту та трансформації туристичних потоків. Вперше науково обґрунтовано пріоритети стратегічного розвитку саме у контексті війни: безпека як базова умова життєздатності галузі, необхідність адаптивного управління, інвентаризації ресурсів, цифровізації, диверсифікації видів туризму, впровадження молодіжного підприємництва та інноваційного підходу до відновлення.

Розроблена авторкою система інструментів стратегічного розвитку включає інноваційно-інвестиційні, фінансові, організаційно-управлінські та соціально орієнтовані важелі, адаптовані до умов нестабільності та гібридних загроз. Запропоновані адаптивні моделі стратегічного розвитку враховують регіональну специфіку (зокрема, деокупованих територій), інтегрують пріоритети сталого розвитку, інклюзії та соціальної відповідальності, передбачають використання сучасних цифрових інструментів управління, фінансування (краудфандинг, гранти, цифрові фінанси) та маркетингової підтримки. У методичному плані в дисертації поглиблено засади оцінювання ефективності функціонування підприємств туристичного бізнесу, уточнено перелік кількісних і якісних показників з урахуванням змін ресурсного потенціалу, інституційних загроз, змін у попиті, вартості продуктів і втрат галузі. Суттєвим науковим внеском є обґрунтування доцільності впровадження сегментованих туристичних пропозицій, орієнтованих на окремі соціальні групи, що сприятиме розвитку інклюзивного та соціально орієнтованого туризму.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в обґрунтуванні нових підходів до стратегічного управління туристичними підприємствами в умовах війни; систематизації інструментів інноваційного розвитку та використанні потенціалу молодіжного підприємництва як чинника гнучкості й динамізму бізнесу. Практична цінність одержаних результатів підтверджується довідками про впровадження у діяльність підприємств туристичної сфери, проєктних структур, дорадчих служб та освітніх закладів. Основні положення дисертації відображені у 45 наукових публікаціях, зокрема в 1 статті у виданні,

що входить до бази Scopus, 13 фахових публікаціях України, 8 розділах у колективних міжнародних монографіях та 9 публікаціях у матеріалах конференцій.

Робота відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», Постанови КМУ № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами), Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. та всім чинним нормативним вимогам щодо оформлення і змісту дисертаційного дослідження.

Таким чином, за своїм змістом, рівнем наукової обґрунтованості, структурною логікою та практичною цінністю дисертація Алещенко Л.О. повністю відповідає критеріям, установленим до наукових кваліфікаційних праць, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

РЕЦЕНЗЕНТ:

Кандидат економічних наук,
доцент кафедри готельно-ресторанного
та туристичного бізнесу
Херсонського державного
аграрно-економічного університету

Наталія СЕРЕДА

Підпис к.е.н., доцента
Середі Н.М. засвідчую
начальник відділу кадрів ХДАЕУ

Юлія ЯВОРСЬКА